

เล่มที่ ๑

นิทานคุณธรรมนำความรู้ (เน้นกระบวนการคิด)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

นางราตรี บุญเลิศ

ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนเทศบาลวัดไผ่ล้อม

อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

คำนำ

นิทานคุณธรรมนำความรู้ (เน้นกระบวนการคิด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องมดงำกับจกจัน เล่มนี้ ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เน้นในด้านทักษะการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน ผ่านนิทานสอดแทรกคุณธรรมที่สร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีส่วนประกอบในแต่ละเล่ม ประกอบด้วย แผนผังมโนทัศน์ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แนวทางการศึกษา เนื้อหาเรื่อง คำศัพท์ คำอ่าน แบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ภาคนวนก เฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการคิดที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาเรื่อง ตลอดจนคุณธรรมที่ได้จากเรื่อง **สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดไผ่ล้อม อำเภอบำใหม่** นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดได้อย่างถูกต้อง เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน และเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามลำดับต่อไป

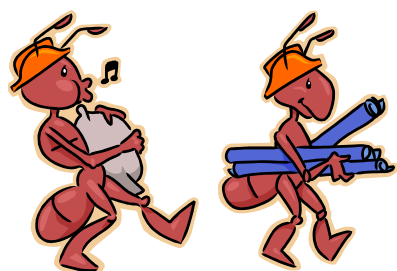
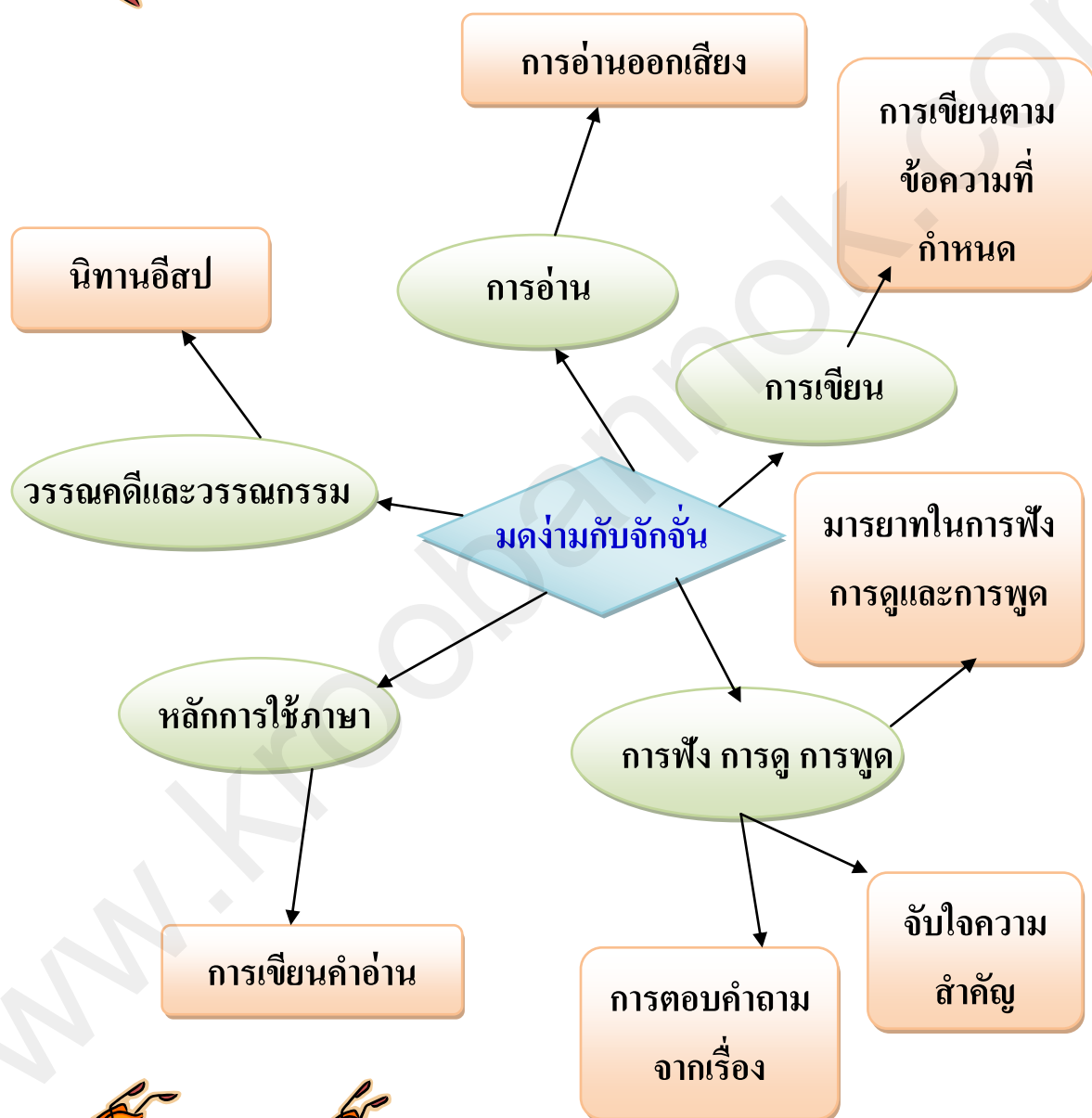
ราตรี บุญเลิศ

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
แผนผังมโนทัศน์.....	๑
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....	๒
สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้.....	๓
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน.....	๔
แนวทางการศึกษา.....	๕
เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น.....	๖
คำศัพท์ เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น.....	๑๖
คำอ่าน เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น.....	๑๘
แบบฝึกระหว่างเรียน.....	๑๙
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น.....	๒๑
ภาคผนวก.....	๒๓
เฉลยแบบฝึกระหว่างเรียน.....	๒๔
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	๒๕
แบบบันทึกผลคะแนน.....	๒๖

แผนผังมโนทัศน์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ท ๑.๑ (๑) สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ท ๒.๑ (๑) สามารถเขียนคำได้ถูกต้องความหมายและสะกดการันต์ถูกต้อง ใช้ความรู้และประสบการณ์เขียนประโยค ข้อความและเรื่องราวแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

ท ๒.๑ (๒) มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียนและใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

ท ๓.๑ (๑) สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟังและได้ดู เข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้น้ำเสียงและกริยาท่าทางของผู้พูด และแสดงทัศนะเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ท ๓.๑ (๒) สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำเหมาะสม แก่เรื่องอย่างสร้างสรรค์ ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด

ท ๔.๑ (๑) สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ของภาษา

ท ๕.๑ (๑) สามารถอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่ายๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรองและบทละคร เหมาะกับวัยของเด็ก ให้ได้ความรู้และความบันเทิง ได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้

สาระสำคัญ

การฟัง การอ่านเนื้อหาเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น สามารถเขียนคำยาก คำอ่าน ประโยคและตอบคำถามจากเนื้อหาเรื่อง โดยสามารถสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่อง ดังนี้ วันหนึ่งครอบครัวมดง่ามนำเมล็ดข้าวที่หาได้มาผึ่งแดดและมีจ๊กจั่นตัวหนึ่งมาขอข้าว แต่มดง่ามไม่สนใจ เพราะเห็นว่าจ๊กจั่นไม่ใส่ใจหาอาหาร เก็บไว้ในช่วงที่อาหารอุดมสมบูรณ์ มัวแต่ร้องเพลงเพลินเล่นไปวัน ๆ ไม่รู้จักตั้งใจทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำและข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง และคล่องแคล่ว
๒. ผู้เรียนสามารถเขียนคำหรือประโยคที่กำหนดให้ได้สวยงามถูกต้อง
๓. ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน
๔. ผู้เรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน ฟัง ดู พูดยัง
๕. ผู้เรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่าน ฟัง ดู พูดยัง
๖. ผู้เรียนมีมารยาท การฟัง การดู และการพูด
๗. ผู้เรียนสามารถสะกดคำ ประสมคำ เป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
๘. ผู้เรียนเรียนรู้นิทานอีสปเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น
๙. ผู้เรียนรู้จักนิทานอีสปและเข้าใจความเป็นมาของนิทานอีสป
๑๐. ผู้เรียนนำข้อคิดที่ได้จากการดูไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

การศึกษานิทานคุณธรรมนำความรู้ (เน้นกระบวนการคิด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องมดงำกับจกจัน เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เน้นในเรื่องคุณธรรม ในด้านความขยัน

ดังนั้น นิทานคุณธรรมนำความรู้ (เน้นกระบวนการคิด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องมดงำกับจกจัน เล่มนี้ นักเรียนจะได้รับการพัฒนาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยเฉพาะในการฝึกอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก นำข้อคิดจากการอ่านไปใช้ในชีวิตรจริงได้ตามลำดับต่อไป นักเรียนจึงควรปฏิบัติตามแนวทางการศึกษาตามลำดับต่อไป

แนวทางการศึกษา

การศึกษาเนื้อหาของนิทานคุณธรรมนำความรู้ (เน้นกระบวนการคิด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องมดง่ามกับจิ้งจอก ซึ่งมีเนื้อหาสาระและข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ศึกษาร่วมกันถึง แผนผังมโนทัศน์ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แนวทางการศึกษา

๒. อ่านเนื้อหาเรื่อง (อ่านออกเสียง, อ่านในใจ)

๓. ร่วมกันคิด สรุปเนื้อหาเรื่อง จากการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเนื้อหา

๔. ฝึกอ่านคำยาก และความหมายของคำยาก

๕. ฝึกทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

๖. ตรวจสอบแบบฝึกหัดระหว่างเรียน จากภาคผนวกด้วยความซื่อสัตย์ และบันทึกผลการทำแบบฝึกหัด

๗. ทำแบบทดสอบหลังเรียน ตรวจสอบความก้าวหน้า

๘. นักเรียนตรวจสอบผลการทำแบบทดสอบหลังการอ่านบันทึกผล การทดสอบในรูปแบบบันทึก

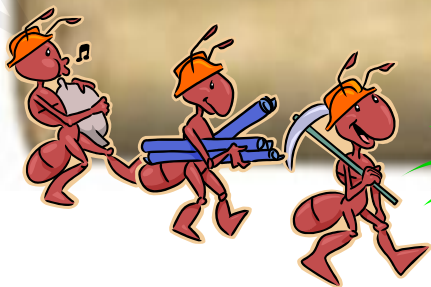
หมายเหตุ

ดำเนินการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ จากครูผู้สอน และนักเรียนสามารถนำนิทานคุณธรรมเล่มนี้ไปฝึกทักษะการอ่าน (เน้นกระบวนการคิดเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสม)

นิทานอีสป

เรื่อง

มดง่ามกับจ๊กจั่น

ณทุ่งหญ้างาม ฟ้าครามสดใส
หลังฝนตกใหม่ ยามเช้าแดดจ้า

ครอบครัวร่วมดง
เร่งเร็วเถิดหนา

เดินตามกันมา
พาตากอาหาร

ก่อนฝนตกดี
จกจั่นจี้คร้าน

มีอาหารทาน
เดินผ่านเข้ามา

ข้าวคั่วอาหาร
หิวข้าวผ่านมา

มานานหลายจ้าว
ขอข้ากินที

มดง่ามถามไถ่
ไม่เก็บข้าวดี
ในฤดูร้อน
เก็บได้ถมไป

ทำไมพี่นี้
มีข้าวมากไป
ม้วนอนที่ไหน
พี่ไม่เอามา

จ๊กจั่นรีบตอบ
ร้องเพลงเริงร่า
พอหมดร้อนไป
เมื่อดข้าวหมดสิ้น

เราชอบหนักหนา
ลืมหายของกิน
เร็วไวทั่วถิ่น
หากินไม่ได้

มดง่ามได้ฟัง
เห็นทีคงไม่
ท่านมัวแต่เพลิน
ไม่มีของกิน

ยับยั้งชั่งใจ
แบ่งให้ท่านกิน
จนเกินฤดูสิ้น
ต้องคืนรนไป

เพราะฉันทำงาน
เวลารอใคร
พูดจบขอโทษ
พวกฉันลาที

ไม่นานหมดไป
ก็ไม่เห็นมี
อย่าโกรธเลยพี่
โชคดีพี่ชาย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

ขณะที่ยังดี ๆ อยู่ถ้าเราไม่อดทนทำงาน
หาสมบัติเอาไว้แล้ว ในเมื่อถึงเวลาเก็บใช้ได้ยาก
เราก็จะได้ความลำบากยากแค้นเป็นอย่างยิ่ง

คำศัพท์

เรื่อง มดงำกับจักจั่น

คราม	หมายถึง	สีน้ำเงิน
สคไส	หมายถึง	แจ่มใส, ไม่ขุ่นมัว
จ้ำ	หมายถึง	จัด, ยิง, แรง
อาหาร	หมายถึง	ของกิน, เครื่องเลี้ยงชีวิต
จักจั่น	หมายถึง	ชื่อแมลงพวกหนึ่งมีหลายเสียง ทำเสียงร้องดังได้ยืนไกล ๆ
คร้าน	หมายถึง	จี้เกียจ, ท้อถอย, หน่าย
ถามไถ่	หมายถึง	ถาม, สอบถาม, ไต่ถาม
ร่าเริง	หมายถึง	ดีใจ, อิ่มใจ, เบิกบานใจ
ถิ่น	หมายถึง	ที่, แดน, ที่อยู่
เพลิน	หมายถึง	สนุกจนลืมสิ่งอื่น
ฤดู	หมายถึง	ส่วนของปี แบ่งโดยยึดเอาภูมิอากาศ เป็นหลัก, คราว, สมัย

คื่นรณ	หมายถึง	กระตือรือร้นชวนขวาย
ขอโทษ	หมายถึง	ขอให้ยกโทษให้
โกธร	หมายถึง	เคือง, ชุ่นเคือง
โชคดี	หมายถึง	เคราะห์ดี
อุตสาห์	หมายถึง	ความบากบั่น, ความขยัน
สมบัติ	หมายถึง	ทรัพย์สิน, เงินทอง
ลำบาก	หมายถึง	ยาก, ขัดข้องไม่สะดวก
ยากแค้น	หมายถึง	อึดคัดขัดสน

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ ฯ : บุคส์พับลิเคชั่นส์.

สุทธิ ภิบาลแทน. (๒๕๔๘). พจนานุกรม ประจำตัวนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.

คำอ่าน

เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

คราม	อ่านว่า	คราม
สคไส	อ่านว่า	สค – ไส
อาหาร	อ่านว่า	อา – หาน
จักจั่น	อ่านว่า	จัก – กะ – จั่น
คร้าน	อ่านว่า	คร้าน
ฤดู	อ่านว่า	รี – ฤดู
ขอโทษ	อ่านว่า	ขอ – โทด
โกรธ	อ่านว่า	โกรด
โชคดี	อ่านว่า	โชค – ดี
อุตสาห์	อ่านว่า	อุด – ส่า
สมบัติ	อ่านว่า	สม – บัด

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

แบบฝึกที่ 1 ระบายสีภาพ

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนระบายสีภาพต่อไปนี้ให้สวยงาม พร้อมเขียนคำ
กำกับใต้ภาพตามที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน รวม 5 คะแนน

ระบายสีสวยงาม	2	คะแนน
เขียนได้ถูกต้องสวยงาม	2	คะแนน
ความสะอาดเรียบร้อย	1	คะแนน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....นักเรียนทำได้.....คะแนน

แบบฝึกที่ 2 เน้นกระบวนการคิดจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและ
เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด (ข้อละ ๑ คะแนน)

- ___๑. จากเรื่องเป็นช่วงฤดูร้อน
- ___๒. มดง่ามเป็นมดขยันหาอาหาร
- ___๓. จักจั่นร้องเพลงในฤดูฝนมากไม่สนใจหาอาหาร
- ___๔. มดง่ามไม่มีอาหารกินจึงร้องขอจักจั่น
- ___๕. จักจั่นร้องขออาหารจากมดง่ามเพราะหิวมาก
- ___๖. มดง่ามแบ่งปันอาหารให้จักจั่น
- ___๗. จักจั่นไม่ให้อาหารแก่มดง่าม
- ___๘. มดง่ามมีอาหารไว้กินตลอดฤดูฝน
- ___๙. จักจั่นไม่ได้กินอาหารเพราะมดง่ามเห็นว่าจักจั่นไม่ขยัน
- ___๑๐. เราจะลำบากยากแค้นถ้าไม่รู้จักเก็บรักษาเมื่อยังสบายดีอยู่

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....นักเรียนทำได้.....คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

๑. ตัวละครใดที่ ไม่ใช่ ในนิทานมดง่ามกับจ๊กจั่น

ก. มดง่าม

ข. จ๊กจั่น

ค. สิงโต

๒. เรื่องเกิดขึ้นในฤดูใด

ก. ฤดูฝน

ข. ฤดูหนาว

ค. ฤดูร้อน

๓. สัตว์ตัวใดมาขอข้าวจากมดง่าม

ก. ตั๊กแตน

ข. จ๊กจั่น

ค. นก

๔. จากนิทาน มดง่าม สะสมอาหารใดเป็นอาหาร

ก. ขนม

ข. เมล็ดข้าว

ค. ข้าวโพด

๕. นิทาน เรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น ให้ข้อคิดในเรื่องใด

ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ข. ความขยันนำมาซึ่งความสำเร็จ

ค. เมื่อเราคืออยู่ควรตั้งใจหาสมบัติ เมื่อเวลาทุกข์ยากจะได้ไม่ลำบาก

๖. ข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. มดหง่าม

ข. มดง่าม

ค. มดงาม

๗. ครอบครัวมดง่ามเดินต่อแถวกัน ขน.....ออกมาฝั่งแดด

ก. เมล็ดข้าว

ข. เม็ดข้าว

ค. เหม็ดข้าว

๘. จ๊กจั่นพอมแห่งเดิน.....มาเจอครอบครัวมดง่าม

ก. โซเซ

ข. เซโซ

ค. โซเซ

๙. คำว่า รี-ดู-ร้อน เขียนอย่างไร

ก. ฤดูร้อน

ข. ฤดูร้อน

ค. ฤดูร้อน

๑๐. คำว่าอาหาร อ่านว่าอย่างไร

ก. อา – หาร

ข. อา – หาน

ค. อา – หาล

ภาคผนวก

เฉลยแบบฝึกที่ 1 ระบายสีภาพ

อยู่ในดุลยพินิจของครู โดยให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระบายสีสวยงาม	2	คะแนน
เขียนได้ถูกต้องสวยงาม	2	คะแนน
ความสะอาดเรียบร้อย	1	คะแนน

เฉลยแบบฝึกที่ 2 เน้นกระบวนการคิดจากเรื่องที่อ่าน

- ☒ ๑. จากเรื่องเป็นช่วงฤดูร้อน
- ☒ ๒. มดง่ามเป็นมดขยันหาอาหาร
- ☒ ๓. จักจั่นร้องเพลงในฤดูฝนมากไม่สนใจหาอาหาร
- ☒ ๔. มดง่ามไม่มีอาหารกินจึงร้องขอจักจั่น
- ☒ ๕. จักจั่นร้องขออาหารจากมดง่ามเพราะหิวมาก
- ☒ ๖. มดง่ามแบ่งปันอาหารให้จักจั่น
- ☒ ๗. จักจั่นไม่ให้อาหารแก่มดง่าม
- ☒ ๘. มดง่ามมีอาหารไว้กินตลอดฤดูฝน
- ☒ ๙. จักจั่นไม่ได้กินอาหารเพราะมดง่ามเห็นว่าจักจั่นไม่ขยัน
- ☒ ๑๐. เราจะลำบากยากแค้นถ้าไม่รู้จักเก็บรักษาเมื่อยังสบายดีอยู่

เฉลยแบบทดสอบ
นิทานเรื่อง เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

ข้อ	เฉลย
๑	ก
๒	ก
๓	ข
๔	ข
๕	ก
๖	ข
๗	ก
๘	ก
๙	ก
๑๐	ข

แบบบันทึกผลคะแนน

เรื่อง มอมยอดกตัญญู

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน คะแนนเต็ม ๑๕ ทำได้.....คะแนน

เกณฑ์การตัดสินระหว่างเรียน

ทำได้ ๑๔-๑๕ คะแนน อยู่ในระดับดีมาก

ทำได้ ๑๒-๑๓ คะแนน อยู่ในระดับดี

ทำได้ ๑๐-๑๑ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง

ทำได้ ตั้งแต่ ๕ คะแนนลงมาปรับปรุง

คะแนนหลังเรียน คะแนนเต็ม ๑๐ ทำได้.....คะแนน

เกณฑ์การตัดสินหลังเรียน

ทำได้ ๘ - ๑๐ คะแนน อยู่ในระดับดีมาก

ทำได้ ๘ คะแนน อยู่ในระดับดี

ทำได้ ๗ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง

ทำได้ ตั้งแต่ ๖ คะแนนลงมาปรับปรุง

